

Financieel Verslag der S. D. A. P. over het jaar 1904.

STAAT VAN ONTVANGSTEN EN UITGAVEN.

ONTVANGSTEN.		UITGAVEN.					
a.	Aan contributie der afdelingen	f	2834.69 ⁵	a.	Aan salarissen	f	3945.17
b.	" " van verspreide leden	"	238.—	b.	" propaganda	"	841.12
c.	" verkoop diplomaboekjes en zegels	"	261.32	c.	" vergaderingen-Partijbestuur	"	372.95
d.	" vrijwillige bijdragen	"	3591.33 ⁵	d.	" kantoor (huur, onderhoud, enz.)	"	176.16 ⁵
e.	" bijdragen voor verkiezingen	"	170.17	e.	" bureaustkosten	"	368.52 ⁵
f.	" " fonds propagandist Gelderland	"	102.35	f.	" contributies en subsidies	"	492.—
g.	" bijdragen fonds propagandist Rotterdam	"	69.60	g.	" verkiezingen	"	243.00 ⁵
h.	" terug voorschot brochurenhandel over 1903	"	580.89 ⁵	h.	" kosten congres-Dordrecht	"	498.90
i.	" bijdragen voor steun aan slachtoffers alg. werkstaking	"	2009.15 ⁵	i.	" " Internationaal Congres	"	197.45
k.	" bijdragen voor stakers en uitgesloten	"	1254.88 ⁵	k.	" contributie Int. Bureau	"	100.—
l.	" kassaldo op 1 Januari 1904	"	600.64 ⁵	l.	" drukwerk	"	100.—
				m.	" archief	"	28.65
				n.	" steun slachtoffers algemeene werkstaking	"	2024.90 ⁵
				o.	" steun aan stakers en uitgesloten	"	1230.44 ⁵
				p.	" steun	"	21.26
				q.	" kassaldo op 31 December 1904	"	1072.50 ⁵
	Totaal	f	11713.05		Totaal	f	11713.05

Financieele toestand op 1 Januari 1905.

In kas	f	1072.50 ⁵	Nog te betalen :				
Nog te vorderen :			a.	Per geleverd drukwerk	" 1301.48 ⁵		
a.	Aan contributie der afdelingen	" 380.50 ⁵	b.	" contributie Int. Bureau	" 495.75		
b.	" geleverde diplomaboekjes en zegels	" 51.56	c.	" vooruitbetaalde contributie van afdelingen	" 19.20 ⁵		
c.	" vooruitbetaald salaris	" 50.—	d.	" congrescommissie Int. Congres	" 77.92		
d.	" voorschot	" 60.—	e.	" steun glasblazers	" 22.44		
e.	" " brochurenhandel	" 25.—	f.	" het Ned. Comité voor Alg. Kiesrecht	" 56.—		
f.	" vooruitbetaald telefoongeld	" 30.—					
	" nadeelig saldo	" 202.98					
Inventaris :							
a.	" meubilair	" 35.25					
b.	" voorraad diplomaboekjes	" 65.—					
	Totaal	f	1972.80		Totaal	f	1972.80

Nagezien en accoord bevonden door de
Commissie van Contrôle:

J. E. W. DUIJS.
H. J. WEGGERIE.
S. DE WOLFF.

De Partijsecretaris:

VAN KUIJKHOFF.

Maart 1905.

Toelichting bij het Financieel Verslag.

A. Staat van Ontvangsten en Uitgaven.

I. Inkomsten.

a. Aan contributies van afdelingen en verspreide leden werd over 1903 een bedrag ontvangen van f2342.42⁵, over 1904 een bedrag van f3072.69⁵, derhalve een stijging van f730.27 op een bedrag van f2342.42⁵ of van ruim 31 pCt.

Deze stijging is, voor zoover het de contributie der afdelingen betreft, het gevolg eensdeels van de verhooging der contributie van de leden van de vroegere kiesvereeningen van 6¹/₂ cent op 9³/₄ cent en anderdeels het gevolg van de doorwerking der nieuwe contributieregeling (zie vorig verslag) en ook tengevolge van de toeneming van het aantal leden.

d. De vrijwillige bijdragen daalden dit jaar van f3872.60⁵ tot f3591.33⁵; dat deze daling niet nog sterker was, zal zeker voor een groot deel hierin

haar oorzaak vinden, dat in het laatste kwartaal van 1904 zeer ernstige pogingen werden aangewend om dit bedrag op te voeren.

II. Uitgaven.

a. Deze post omvat f1200 voor den secretaris, f 799.92 voor den propagandist Hermans, f 300 voor dito Mendels, f 250 voor dito Helsdingen, f1250 voor dito Loopuit; het restant, zijnde f145.25, omvat het halve salaris van den bediende over 1904 betaald en eenige betalingen voor extra-hulp.

Dat het bedrag van Helsdingen op dit boekjaar f 50 minder is dan het vastgestelde, vindt zijn verklaring hierin, dat vóór 1 Januari 1904 reeds f 50 hiervoor was uitgekeerd. (Zie vorig verslag.) Dat aan Loopuit f 50 meer is uitgekeerd, komt doordat vóór 1 Januari 1905 reeds f50 aan voorschot was betaald. (Zie: financieele toestand op 1 Januari 1905.)

c. Onder dit hoofd worden alle onkosten geboekt voor vergaderingen van het partijbestuur zelf, alsook van het partijbestuur met andere lichamen, als de kamerfractie, bijeenkomsten met propagandisten, benevens de onkosten, verbonden aan het vertegenwoordigd zijn der partij op vergaderingen of bijeenkomsten van andere organisaties, zooals Congres-Kinderbescherming, enz.

d. Deze post omvat f100 voor huur, f50 voor schoonmaken, vuur en verlichting; dit zijn vaste posten, die ook ten laste komen van den brochurenhandel. Het overige bedrag, groot f26.16⁵, zijn uitgaven voor noodzakelijk onderhoud.

f. Deze post bestaat uit f100 voor de Studieclub, f 168 voor het Agitatie-Comité en f224 voor het Kiesrecht-Comité.

g. Volgens het vorige verslag was in de jaren 1900—1903 totaal ontvangen voor de verkiezingen f 8156.94 en uitgegeven f8455.70, alzoo meer uitgegeven dan ontvangen voor dit doel f298.76. Het tekort van dit fonds wordt aldus verhoogd met f72.83⁵ en bedraagt derhalve f371.59⁵.

n. Over 1903 werd voor dit doel ontvangen f 22032.07⁵ en in 1904 f2009.15⁵, totaal f24041.23;

afgedragen werd in 1903 f 22016.32⁵, in 1904 f2024.90⁵, totaal f24041.23.

p. Dit bedrag is f24.44 minder dan ontvangen werd. Hiervan moest op 31 Dec. 1904 nog afgedragen worden f22.44 voor de glasblazers en f2.—, die nog binnenkwamen aan diversen voor de uitgesloten diamantbewerkers, nadat deze uitsluiting reeds lang voorbij was.

B. Toestand op 31 Dec. 1904.

Waar 1903 sloot met een voordeelig saldo van f793.06⁵, sluit 1904 met een nadeelig van f202.98, alzoo een verschil van f996.04⁵.

Nu was echter het voordeelig saldo over 1903 niet juist. Er had op moeten veorkomen een post nog te betalen aan het Int. Bureau, f395.75, en aan diversen van f25.—, waartegenover staat, dat de debetzijde had moeten verhoogd met inventaris en waarde voorraad diplomaboekjes, tezamen voor f220.—; het saldo zou dan geweest zijn ± f600.—.

Er is alzoo een achteruitgang te constateeren van f800.—.

Blijven de inkomsten over 1905 ongeveer gelijk aan die over 1904 en de verwachting is niet groot, dat deze veel meer zullen zijn; uitgezonderd dan datgene, wat voor de verkiezingen zal inkomen, doch zeker dubbel en dwars noodig zal zijn, dan volgt daaruit dat de schuldenlast ieder jaar aanzienlijk zal toenemen.

Op de uitgaven kan niet bezuinigd worden; waar het mogelijk is, wordt dit gedaan. Het kind van de rekening is echter de drukker geweest. Kon deze over 1903 betaald worden een bedrag van f915.25, over 1904 slechts van f100.—.

Ook het Internationaal Bureau moest wachten, de contributie bedraagt per jaar f200.—; betaald kon slechts worden f100.—. Wordt over 1905 dit bedrag ook gestort, dan stijgt deze post tot f595.75.

Uit den hieronder staanden vergelijkenden staat van inkomsten en uitgaven over 1903 en 1904 zal duidelijk zijn, welke uitgaven en welke inkomsten den tegenwoordigen toestand hebben veroorzaakt.

Vergelijkende Staat van Ontvangsten en Uitgaven over de jaren 1903 en 1904.

A. ONTVANGSTEN.	1903.	1904.	Meer.	Minder.
Aan contributie der afdelingen	f 2129.83	f 2834.69 ⁵	f 704.86 ⁵	f —
„ „ van verspreide leden	„ 212.59 ⁵	„ 238.—	„ 25.40 ⁵	„ —
„ verkoop diplomaboekjes en zegels.	„ 441.37 ⁵	„ 251.32	„ —	„ 180.05 ⁵
„ vrijwillige bijdragen	„ 3872.60 ⁵	„ 3591.33 ⁵	„ —	„ 281.27
„ bijdragen voor verkiezingen	„ 1212.48	„ 170.17	„ —	„ 1042.31
„ bijdragen voor fonds propagandist Rotterdam en Gelderland	„ 283.04	„ 171.95	„ —	„ 111.09
„ restitutie afdelingen congreskosten	„ 60.—	„ —	„ —	„ 60.—
„ terug voorschot brochurenhandel over 1903	„ —	„ 580.89 ⁵	„ 580.89 ⁵	„ —
„ diversen	„ 112.80	„ —	„ —	„ 112.80
„ kassaldo op 1 Januari	„ 23.13 ⁵	„ 600.64 ⁵	„ 577.51	„ —
Totaal	f 8347.86	f 8449.01	f 1888.67 ⁵	f 1787.52 ⁵
Meer	f 1888.67 ⁵	1904 f 8449.01		
Minder.	„ 1787.52 ⁵	1903 „ 8347.86		
Meer	f 101.15	Meer f 101.15		

B. UITGAVEN.

	1903.	1904.	Meer.	Minder.
Per salarissen	f 2780.17	f 3945.17	f 1165.—	f —
„ propaganda	„ 688.10	„ 841.12	„ 153.02	„ —
„ verkiezingen	„ 702.12	„ 243.00 ⁵	„ —	„ 459.11 ⁵
„ kosten Paaschcongres	„ 508.20	„ 498.90	„ —	„ 9.30
„ huur, onderhoud kantoor	„ 169.20	„ 176.16 ⁵	„ 6.96 ⁵	„ —
„ bureaunkosten	„ 453.27 ⁵	„ 368.52 ⁵	„ —	„ 84.75
„ contributies en subsidies	„ 450.05	„ 492.—	„ 41.95	„ —
„ vergaderingen partijbestuur	„ 342.57 ⁵	„ 372.95	„ 30.37 ⁵	„ —
„ voorschot brochurenhandel	„ 605.89 ⁵	„ —	„ —	„ 605.89 ⁵
„ archief	„ 61.70	„ 28.65	„ —	„ 33.05
„ drukwerk	„ 915.25	„ 100.—	„ —	„ 815.25
„ internationaal congres	„ —	„ 197.45	„ 197.45	„ —
„ contributie Internationaal Bureau	„ —	„ 100.—	„ 100.—	„ —
„ steun	„ —	„ 21.26	„ 21.26	„ —
„ kassaldo 31 December	„ 600.64 ⁵	„ 1072.50 ⁵	„ 471.86	„ —
„ diversen	„ 88.45	„ —	„ —	„ 88.45
Totaal	f 8365.63	f 8457.70	f 2187.88	f 2095.81
Meer	f 2187.88	1904	f 8457.70	
Minder	„ 2095.81	1903	„ 8365.63	
Meer	f 92.07	Meer	f 92.07	

Amsterdam, Maart 1905.

De Partijsecretaris: VAN KUIJKHOF.

Rapport van de Commissie van Contrôle.

Het financieel verslag en het overzicht van den financieelen toestand geven ons aanleiding tot het maken van eenige opmerkingen, die ernstig genoeg zijn om er de aandacht van het congres voor te vragen.

Wij hebben reden om den financieelen toestand ongunstig te noemen en wij baseeren die meening niet in de eerste plaats op het nadeelige saldo van f 202.98. Erger dan dit tekort achten wij de gevolgen van het feit, dat de Partij haar finantiewezen op een *onzuiveren grondslag* gebouwd heeft.

Reeds bij oppervlakkige kennisname van de

cijfers in het financieel verslag blijkt, dat de contributies — de eenige constante bron van inkomsten — bij lange na niet voldoende zijn om de *vaste* verplichtingen, waartoe de Partij zich verbonden heeft, te kunnen nakomen. Zelfs niet eens om de salarissen harer beambten te betalen. Een verdere uitwerking van het verkeerde en het bedenkelijke van dezen toestand achten wij overbodig. Ieder partijgenoot zal 't met ons eens zijn, dat er maatregelen getroffen moeten worden om de financieele positie der Partij op meer zuivere basis te stellen. Om de noodzakelijkheid daarvan nader aan te toonen, geven wij de volgende cijfers:

Ontvangen contributie	f 2834.69 ⁵	
De afdelingen zijn nog schuldig	„ 380.50 ⁵	
	<u>f 3215.20</u>	
De afdelingen betaalden vooruit	„ 19.20 ⁵	
		f 3195.99 ⁵
Ontvangen contributie van verspreide leden		„ 238.—
Het totaal der vaste inkomsten over 1904 bedroeg dus		f 3433.99 ⁵
Daartegenover stonden de volgende verplichtingen, door congres of partijbestuur gesanctioneerd:		
Salarissen, betaald	f 3945.17	
„ af vooruitbetaald	f 50.—	
„ „ „	„ 60.—	
	<u>„ 110.—</u>	
	f 3835.17	
„ af voor ontvangen voor propagandist Gelderland	f 102.35	
„ „ „ „ „ Rotterdam	„ 69.60	
	<u>„ 171.95</u>	
		f 3663.22
Propaganda, betaald		„ 841.12
Vergaderingen partijbestuur, betaald		„ 372.95
Kantoorhuur en onderhoud		„ 176.16 ⁵
Bureaunkosten, betaald	f 368.52	
„ af vooruitbetaald telefoon	„ 30.—	
		„ 338.52 ⁵
Contributies en subsidies, betaald diversen	f 492.—	
Internationaal Bureau	„ 100.—	
Nog te betalen Internationaal Bureau	„ 495.75	
„ „ „ Ned. Comité voor Algemeen Kiesrecht	„ 56.—	
		„ 1143.75

Verkiezingen, betaald	f	243.00 ⁵	
" af ontvangsten bijdragen	"	170.17	
			" 72.83 ⁵
Kosten Congres Dordrecht, betaald			" 498.90
" Internationaal Congres betaald.	f	197.45	
Nog te betalen	"	77.92	
			" 275.37
Drukwerk, betaald	f	100.—	
Nog te betalen	"	1301.48 ⁵	
			" 1401.48 ⁵
Archief, betaald			" 28.65
Steunpenningen, betaald			" 21.26
			" 8834.23
		Totaal	f 8834.23

De Partij heeft dus over 1904 op zich genomen een obligo van f 8834.23 tegenover een vast inkomen van f 3433.99⁵. Deze eincijfers stellen den onzuiveren toestand in het juiste licht.

Door het inkomen van vrijwillige bijdragen, den verkoop van diplomaboekjes, de waardeschatting van den inventaris — dit jaar voor het eerst geschied — en het zuinig beheer van den partijsecretaris, bleef het tekort tot een paar honderd gulden beperkt; en ware van de vordering op den brochurehandel niet f 580.89⁵ terugbetaald, dan zouden nog meerdere posten onbetaald zijn gebleven.

Intusschen moeten wij constateeren, dat de *Partij grootendeels steunt op vrijwillige bijdragen*, dat is op onzekere, wisselvallige baten. Daardoor legt zij feitelijk geldelijke verplichtingen op aan hare goede leden, tegenover wie zij alleen moreele verplichtingen kan laten gelden.

Het zal nu duidelijk geworden zijn, dat de Partij dezen toestand niet lang meer bestendigen mag. Het ligt buiten onze bevoegdheid aan het congres voorstellen te doen, maar wel meenen wij een raad in ernstige overweging te kunnen geven.

Wij zien geen mogelijkheid om door inkrimping der uitgaven de gewenschte verbetering te krijgen. Zonder schade te doen aan de positie der Partij en aan de propaganda, zal dat niet doenlijk zijn. Evenmin willen wij een voorstel tot contributieverhooging uitlokken. De Partij moet zich dus andere

vaste inkomsten verschaffen. Dit kan geschieden als zij te beschikken krijgt over een fonds, gevormd door partijgenooten, die daarvoor *jaarlijk* een *vaste bijdrage* storten.

Wordt deze raad opgevolgd, dan zal althans het onzekere element in de inkomsten plaats maken voor een vaste geregelde ontvangst, waarover Congres en Partijbestuur vrijelijk kunnen beschikken. Als dan alle partijgenooten, wier finantiën het toelaten, zich in overeenstemming met hunne draagkracht als contribuanten van het „Partijfonds” laten inschrijven, dan is een soort progressieve contributie ingesteld.

Dit is o. i. de eenige maatregel, die reeds nu kan worden genomen om de noodige verbetering te brengen.

Op den duur zullen ook andere inkomstenbronnen gevonden kunnen worden b. v. door het in exploitatie nemen van eigen drukkerij en door de leiding van den brochurehandel op te dragen aan een aan het Congres verantwoordelijk persoon; door dus den brochurehandel te maken tot een afzonderlijk beheerd instituut der Partij. Voor een meer winstgevende en zaakkundige exploitatie is dat de allereerst noodige maatregel.

Hiermede meenen wij ons gekwet en hebben van onze taak als Commissie van Contrôle.

J. E. W. DUIJS.
H. J. WEGERIF.
S. DE WOLFF.

BIJLAGE C.

Financieel Verslag van den Brochurehandel over het jaar 1904.

STAAT VAN ONTVANGSTEN EN UITGAVEN.

ONTVANGSTEN.	
Kassaldo 1 Januari 1904	f 7.50 ⁵
1e kwartaal	531.92
2e „	620.23
3e „	545.92 ⁵
4e „	347.64
Totaal	f 2053.22

UITGAVEN.	
Per salarissen	f 334.45
„ bureaükosten	399.29 ⁵
„ kantoor, huur, euz.	154.90
„ leveranciers	339.69 ⁵
„ advertenties	142.43
„ honorarium	10.—
„ Int. Congres	81.48
„ terug aan de partijkas	580.89 ⁵
„ saldo 31 Dec. '04	10.07 ⁵
Totaal	f 2053.22

B A L A N S.

DEBET.

a. In kas	f	10.07 ⁵
b. Nog te vorderen van geleverde brochures		1634 39 ⁵
c. Dito voor geplaatste advertenties		181.75
d. Waarde van de in voorraad zijnde brochures		1045 97
e. Meubilair		35 25
f. Ongedekt verlies over 1903		329.66 ⁵
g. Verlies over 1904		597.98
Totaal		f 3835.08⁵

CREDIT.

Te betalen :	
Aan leveranciers	f 3810.08 ⁵
„ de partijkas	25,—
Totaal	f 3835.08⁵

Nagezien en accoord bevonden door de
Commissie van Contrôle :

J. E. W. DULJS.
H. J. WEGERIF.
S. DE WOLFF.

De Partijsecretaris :

VAN KUIJKHOF.

Maart 1905.

Ook bij het overzicht van den brochurenhandel wenschen wij eenige opmerkingen te maken.

Leverde het vorige jaar een verlies op van f 329.66⁵, in 1904 is het verlies met f 597.98 geklommen, zoodat de brochurenhandel einde 1904 met een ongedekt verlies, groot f 927.61⁵, te boek staat.

Daar de administratie niet volgens de dubbele methode gevoerd werd, konden wij geene volgens wetenschappelijke eischen samengestelde winst- en verliesrekening inleveren; door vergelijking der inventarissen van 1903 en 1904 en na berekening van de opbrengst der verkochte brochures kwamen wij tot de volgende benaderde cijfers.

In 1904 uitgegeven brochures	Winsten	Verliezen
Communistisch Manifest	f 107.33	f —
Sociaal Christendom	151.81 ⁵	—
Maatschappelijke Orde	59 09 ⁵	—
Mammon of Christus	74.35 ⁵	—
Nederland in het Koalitie- moeras	36.62 ⁵	—
Agrarisch Rapport	—	0.80
Congres-verslag	—	35.85
Jaarboekje	—	85 60
Advertenties Jaarboekje	139.75	—
Saldo winst op uitgaven van vroegere jaren	± 50.—	—
Winst op brochures, niet door de Partij uitgegeven	± 27.85 ⁵	—
Salarissen	—	334.45
Bureaunkosten	—	399.29 ⁵
Kantoor	—	154.90
Advertenties	—	142 43
Honorarium	—	10.—
Internationaal Congres	—	81.48
Saldo verlies 1904	597.98	—
f 1244.80⁵	f 1244.80⁵	

De ondervinding heeft geleerd hoe groot ongeveer de oplaag van een brochure moet zijn, zoodat groote afschrijvingen op den voorraad van in 1904 verschenen brochures niet noodig waren. Had dat ook gezegd kunnen worden van vorige uitgaven,

dan zou zeker het bruto winstcijfer van die uitgaven, thans bedragende ± f 50.—, grooter geweest zijn. Congresverslagen en jaarboekjes (zonder advertenties) moeten wel verlies geven, omdat het drukken daarvan duur is en de prijs niet verhoogd kan worden, terwijl de omzet vermindert. Feitelijk behoorde de Partij deze verliezen te dragen, omdat deze uitgaven bijna uitsluitend voor partijgenooten bestemd zijn.

Een ander gedeelte van het verlies is toe te schrijven aan een te lagen verkoops prijs. Van het Communistisch Manifest werden 1750 exemplaren à f 0.20 verkocht; en op dezen grooten omzet werd slechts een bruto winst van f 107.33 gemaakt. Voor deze brochure was een prijs van f 0.25 niet te hoog geweest.

De groote oorzaak van het verlies evenwel zijn de hooge exploitatiekosten. De onvermijdelijke uitgaven voor salarissen, bureaunkosten, kantoorhuur en onderhoud en advertenties drukken te zwaar op het bedrijf, dat zich beperken moet tot het jaarlijks doen verschijnen van hoogstens een tiental brochures, die tegen enkele centen verkocht worden.

Zal de brochurenhandel op den duur kunnen blijven bestaan en zal hij de Partij ook eens wat kunnen opleveren, dan is een *reorganisatie noodig*.

De brochurenhandel zal zijn afzetgebied moeten kunnen voorzien van alles wat op het gebied van het socialisme en neutrale vakbeweging verschijnt. Dan alleen is een winstgevend exploitatie mogelijk. De leiding moet worden toevertrouwd aan één zaakkundig en vertrouwd partijgenoot, verantwoordig schuldig zijnde aan het congres en dus niet meer berusten bij het partijbestuur. Een commissie van 7 personen is voor een behoorlijke leiding niet in staat; alleen voor toezicht kan zij in aanmerking komen.

Wij zullen dit plan niet verder uitwerken; wij beperken ons alleen tot het aangeven van de richting, die o. i. moet worden ingeslagen.

Wij meenen onze taak hiermede te kunnen eindigen.

De Commissie van Contrôle :

J. E. W. DULJS.
H. J. WEGERIF.
S. DE WOLFF.